Qodobka 435aad

Haddii qiimaha sheyga la gaday uu is dhimo oo ay wax gaadhaan ka hor intii aan la dhiibin, iibsadaha waxaa u bannaan in uu weydiisto fasakhidda gadida, haddii is dhimidda qiimaheedu uu yahay mid weyn kaasoo reebi lahaa heshiiska gadida, hadduu dhici lahaa heshiiska ka hor ama heshiiska uu u jiro sidiisa iyadoo la dhimaayo qiimaha.

Qodobka 436aad

Gadaha waxaa khasab ku ah in uu ka lammaanto in iibsadaha aan lagu dhibin ku isticmaalka sheyga la gaday dhammaantiisa ama qaarkiisa, ama dhibidaasi eyna ka dhalan falkiisa ama fal qof seddexaad oo markii la gadaayo oo xaq uu ku hor istaago ku yeeshay iibsadaha sheyga la gadaayo. Gadaha waxaa khasab ku ah lammaanidda xataa xaqa u sugnaaday dhinaca saddexaad uu yahay mid ka dambeeyey gadida, inkastoo xaqaasi uu ka dhashay gadaha naftiisa.

Qodobka 437aad

1. Haddii la dacweeyo iibsadaha lahaanshada sheyga la gaday, gadaha loogu yeeray dacwadda waxaa waajib ku ah si waafaqsan axkaamta Xeerka Habka Madaniga in uu soo dhexgalo dacwada, isagoo is barbartaagaya iibsadaha amaba beddelaya.

2. Haddii u yeeridda dacwadda la sameeyey waqti ku habboon, gaduhuna uusa soo dhexgelin dacwadda, waxaa waajib ku ah in uu ka lammaanto, haddii uusan caddeyn in xukunka lagu dhawaaqay sababtiisu tahay khiyaano ama gal culus ee ka yimid iibsadaha.

3. Haddii iibsadaha uusan ugu yeerin dacwadda gadaha waqtiga ku habboon ee uu ku soo baxo xukun dhammaad ah, wuxuu waayayaa iibsadaha xaqii ugu noqosho lammaanka, haddii gadaha caddeeyo in uu soo dhexgeli lahaa dacwadda gelidiisu keeni lahayd diidmada daowadda lahaanshadeeda.

Qodobka 438aad

Iibsaduhu wuxuu xaq u leeyahay lammaanada xataa ha u qiro isagoo niyadsami leh qof saddexaad xaqiisa ama ha ku-la-heshiiyo qof saddexaad xaqaasi isagoo aan sugin go'aan Max-kamadeed, maadaama uu ugu yeeray gadaha dacwadda waqti habboon uguna yeero in halkiisii dacwadda ka galo, uusana yeelin waana marka gaduhu uusan caddeyn in dacwadda qof-ka saddexaad eyna lahayn sal.

Qodobka 439aad

Haddii iibsaduhu ka dhowrsado lahaashadda sheyga la gaday dhammaantiisa ama qaar ka mid ah isagoo bixinaayo qadar lacag ah ama fulinaayo gudasho kale, gaduhu wuxuu ka xuroobi karaa waxyaabaha ka imaanaya lammaanadda isagoo celinaaya lacagta la bixiyey ama qiimaha sheyga la fuliyey oo ay la jirto dulsaaradda sharciyeed iyo dhammaan kharashka.

Qodobka 440aad

Haddii sheyga la gaday dhammaantiisa lahaado iibsada-ha wuxuu leeyahay in uu weydiisto gadaha :

1. Qiimaha sheyga la gaday waqtiga lahaashada iyo dulsaarka xeereed laga billaabo isla waqtigaas.

2. Qiimaha miraha ee iibsadaha ku qasbanaa in uu u celiyo qofka lahaaday sheyga la gaday.

3. Kharajyada waxtarka leh ee iibsaduhu uusan ku dacweyn karin qofka wax lahaaday iyo kharajyada laga maar-mi karo, haddii gaduhu markaas uu niyad xumaa.

4. Dhammaan kharajyada dacwadda lammaanidda iyo dacwadda lahaashada laga reebo wixii iibsaduhu ka-[illegible] ka-iyo dacwadda lahaashada laga reebo wixii iibsaduhu ka ka-ray in uu ka dhowrsado asagoo dacwadda ugu yeerayo gada-ha dacwadda lahaashaha si waafaqsan Qodobka 437.

5. Guud ahaan magdhawga khasaarada gaartay iyo faa'iidada ka baaqatay iibsadaha ee lahaashada awgeed (evi-zione). Axkaamta kor lagu soo sheegay waa la dabaqayaa had-dii iibsaduhu uusan ku dhisin dacwaddiisa weydiisasho fasa-kheed ama baaba'inta gadida.

Qodobka 441aad

1. Xaalada lahaanshaha qaar ka mid ah ama lammaanada saaran waxa la gaday iibsadaha haddii khasaaradda ay gaarsiisan tahay heer aad muhim u ah, oo haddii uu ogaan lahaa uusan geli lahayn heshiiska, wuxuu ku dacweyn karaa gadaha lacagta lagu sheegay qodobka hore. Waxaase shardi ah in faa'iidada laga helay la celiyaa.

2. Haddii Iibsaduhu uu doorto haysashada sheyga la gaday amaba khasaaraddu tahay mid aan gaarin heerka lagu caddeeyey xubinta hore, ma uu laha in uu weydiisto magdhawidda wixii ka gaaray ee dhib ah lahaashada sababteeda.

Qodobka 442aad

1. Dhinacyada heshiiska waxaa u bannaan in heshiis gaar ah ay ku siyaadiyaan amaba ay dhimaan lammaanada lahaashada amaba ay iska dhaafaan lammaan.

2. waa la maleynaayaa in gaduhu ka dhaafay lammaanadda waxa ku saabsan xuquuqda adeegidda (servitu) ee muuqda ama isaga uu u caddeeyey iibsadaha.

3. Heshiis kasta ee dhaafa ama dhima lammaanida lahaanshada waa baaba'a haddii gaduhu si kas ah u qariyey xaqa qofka saddexaad.

Qodobka443aad

1. Haddii leysku waafaqo lammaanid la'aanta gadaha wuxuu ka mas'uul noqdaa lahaasha kasta ee ka dhasha falkiisa, waa baaba'aa heshiis kasta ee keena sidaa wax ka duwan.

2. Haddiise lahaashada ka dhalatay fal qof saddexaad gadahu wuxuu mas'uul ka yahay soo celinta qiimaha sheyga la gaday waqtiga lahaashada, haddii uusan caddeynin in iibsaduhu ogsoonaa waqtiga gadida sababta lahaashada amaba uu iibsaday asagoo khiyaarksiisa ku galay heshiiska.

Qodobka 444aad

1 Gadaha waxaa laasim ku ah lammaanidda haddii aan laga helin waqtiga dhiibidda sheyga la gaday tilmaanaha jiritaankooda uu u lammaanay iibsadaha amaba haddii laga helo sheyga la gaday ceeb dhimaaya qiimahiisa amaba nafciga iyadoo loo fiirinaayo ulajeedada lagu xusay heshiiska amaba dabeecada sheyga la gaday ama waxa loogu talagalay, gadaha waa ka mas'uul ceebha, xataa haddii uusan ogeyn jiritaankooda.

2. Hase yeeshee lammaani maayo gadaha ceebaha uu iibsaduhu ogaa waqtiga gadida amaba uu ogaa lahaa haddii uu baari lahaa sheyga la gaday, sida qof caadi ah haddii uusan iibsaduhu caddeynin in gaduhu u xaqiijiyey maqnaashaha ceebahaas amaba si khiyaano ku jirto u qariyey.

Qodobka 445aad

Gadaha ma uu lammaanayo ceebaha caadadu ku dureersatay in la masaamaxo.

Qodobka 446aad

1. Haddii iibsadaha qaato sheyga la gaday waxaa waajib ah in uu xaaladiisa hubsado marka ay u suurtowday sida waafaqsan caadooyinka ganacsiga, haddii uu helo ceeb uu lammaanayo gadaha waxaa waajib ku ah in uu ogeysiiyo muddo suuragal ah dhexdeeda, haddii uusan yeelin waxaa lagu tiriyaa iibsadaha mid oggolaaday sheyga la gaday.

2. Hase yeeshee, haddii ceebtu tahay mid aan baaritaan caadi ah lagu garan karin iibsadaha waxaa waajib ku ah in uu ogeysiiyo gadaha siddeed beri dhexdooda laga billaabo maalinta ceebtu uu ogaaday. Haddii taas la waayo waxaa loo maleynayaa in uu oggolaaday sheyga la gaday.

Qodobka 447aad

Haddii iibsadaha ogeysiiyo gadaha ceebta waqtiga ku habboon wuxuu leeyahay in uu ku dacweysto lammaan ahaan sida ku cad qodobka 441.

WAAJIBAADKA IIBSADAHA

Qodobka 453aad

1. Qiimaha waxaa lagu bixiyaa meesha lagu dhiibay sheyga, la gaday hadduusan jirin heshiis amaba caado sidaas ka duwan.

2. Haddii qiimaha aan lagu dhiibi karin waqtiga la dhiibay sheyga la gaday waxaa waajib ah in qiimaha lagu bixiyo meesha uu degan yahay iibsadaha markii bixintu ay bislaatay.

Qodoobka 454aad

1. Qiimuhu waa la bixin karaa waqtiga la dhiibay sheyga la gaday, haddii uusan jirin heshiis amaba caado sidaas ka duwan.

2. Haddii haysashadda Iibsadaha qof seddexaad dhibaato u geysta kaasoo sheeganaya xaq ka horreeyey gadidda ama ka dhashay xagga gadaha, ama ay jirto cabsi xaga lammaanadda, Iibsaduhu wuxuu awood u leeyahay in uu joojiyo bixinta qiimaha ilaa iyo inta ay ka dhammaato dhibaatada ama cabsida lammaanadda, haddii uusan jirin heshiis sidaas ka duwan. Hase yeeshe gadaha waxaa u bannaan markaasoo kale in uu weydiisto bixinta qiimaha isagoo soo hormarinaya lammaanad ku filan.

3. Axkaamta qeybta hore lagu sheegay waa la dabaqayaa xataa marka uu Iibsaduhu ogaado ceebta sheyga la gaday.

Qodobka 455aad

1. Gaduhu wuxuu xaq u leeyahay dulsaaradda sharciyeed ee qiimaha keli ah, haddii uu Iibsaduhu u digay ama haddii uu dhiibay sheyga la gaday, sheyguna yahay mid mira dhalin kara ama wax kale ee faa'iido leh keeni kara haddii uusan jirin heshiis ama caado sidaas ka duwan.

2. Iibsaduhu wuxuu leeyahay miraha sheyga la gaday ama siyaadadiisa laga billaabo marka la sameeyey gadida. Waxaana saaran culeyska sheyga la gaday waqtigaasi, haddii uusan jirin heshiis ama caado sidaas ka duwan.

Qodobka 456aad

1. Haddii qiimaha dhammaantiisa amaba barkiisa yahay mid isla markiiba la muteystay, gadaha waxaa u bannaan in uu haysto sheyga la gaday ilaa iyo inta uu ka helo bixinta qiimaha, xataa haddii uu Iibsadaha uu keeno rahmid ama lammaanad, haddii uusan Iibsadaha u qaban muddo uu ku bixiyo qiimaha.

2. Sidoo kale gadaha waxaa u bannaan in uu haysta sheyga la gaday, xataa haddii eysan dhammaan muddadii lagu heshiiyey bixinta qiimaha, haddii iibsaduhu ka dhaco ka faa'iideysiga waqtiga si waafaqsan axkaamta 270.

Qodobka 457aad

Haddii sheyga la gaday uu ku baaba'o gadaha agtiisa isagoo ku isticmaalaya xaqiisa haysashada, lumiddu waxey dulsaaran tahay Iibsadaha haddii sheyga la gaday lumidiisu eysan ku dhalan falka gadaha.

Qodobka 458aad

Beeca maacuunka iyo wixii kale ee guurta ah haddii lagu heshiiyo wakhtiga bixinta qiimaha iyo gacan-saaridda sheyga la gaday, gadidu iyadoo ku xiran doorashada gadaha wey fasakhantaa sharci ahaan iyadoo aan loo baahneyn u digidda Iibsadaha. haddii qiimaha aan lagu dhiibin muddadii lagu heshiiyey, ama uusan jirinheshiis sidaas ka duwan.

Qoodobka 459aad

Kharajyada heshiiska beeca iyo xuquuqda tikidhada iyo diiwaangelinta iyo wixii kale ee kharaj ah waxey dulsaaran yihiin Iibsadaha haddii uusan jirin heshiis amaba caado sidaas ka duwan.

Qodobqa 460aad

Haddii uusan jirin heshiis ama caado tilmaameysa meesha iyo wakhtiga lagu kala wareegsanaayo sheyga la gaday, Iibsadaha waxaa waajib ku ah in uu ku wareegsado sheyga la gaday meesha laga helo wakhtiga gadida, uuna soo qaato dashid la'aan ilaa iyo wakhtiga looga baahan yahay qaadashadda.

Qodoobka 461aad

Kharajyada soo qaadida sheyga la gaday waxey dulsaaran yihiin Iibsadaha, haddii uusan jirin heshiis amaba caado sidaas ka duwan.

QEYBTA II

GADIDA QAARKEED

GADIDA SOO CELINTA XAQEED

Qodobka 462aad

Haddii heshiiska gadida gaduhu uu reebto, awoodda soo cesashada sheyga la gaday muddo go'an gudaheeda, gadidu wey baaba'eysaa.

GADIDA SHEYGA QOF KALE UU LEEYAHAY

Qodobka 463aad

1. Haddii uu qof gado shey la hubo ee uusan lahayn Iibsadaha waxaa u bannaan in uu weydiisto baaba'inta gadida. Isla axkaamtaas ayaa lagu dhaqmayaa xataa haddii gadidu ku saabsan tahay shey maguurto ah heshiiska gadida hala diiwaangeliyo ama yaan la diiwaangelin.

2. Markastaba gadidaasi ku fulimeyso qofka leh sheyga la gaday inkastoo Iibsadaha ogolaaday heshiiska.

Qodobka 464aad

1. Haddii qofka leh sheyga uu ogolaado gadida heshiiska wuu ku fulayaa xaqiisa, kan Iibsadeyne wuu u ansaxayaa.

2. Sidoo kale gadidu wey ka ansaxeysaa dhinaca Iibsadaha haddii gaduhu uu yeeshay lahaanshadda sheyga la gaday kaddib markii la sameeyey heshiiska.

Qodobka 465aad

Haddii gadashada lagu baaba'iyo go'aan Maxkamadeed ee u dan ah Iibsadaha, uusana ogeyn in sheyga la gaday uusan lahayn gadaha. Iibsaduhu wuxuu weydiisan karaa magdhaw dhibaateed xataa haddii gaduhu uu niyad wanaagsanaa.